

Boendeplan region Innerstaden 2026–2036

Region Innerstaden

Regionen omfattar följande stadsdelsförvaltningar: Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm.

Syfte och mål med boendeplanen

Genom en stadsövergripande boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS¹ och SoL² kan Stockholms stad stärka möjligheterna att långsiktigt planera för och tillgodose brukarnas behov och önskemål när det gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet. Planen skapar bättre förutsättningar för variation i utbudet av bostäder, möjliggör planering av utbyggnad av särskilda profilbostäder samt bidrar till att säkerställa en geografisk spridning av bostäder över hela staden.

Målet med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behovet av bostäder med särskild service samt att minska antalet icke verkställda beslut och placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Befintliga boenden

Inom samtliga tre stadsdelsområden finns såväl gruppboendestäder som servicebostäder med stöd för personer med funktionsnedsättning inom LSS. De allra flesta boendena som stadsdelsförvaltningarna ansvarar för tillhör kategori C (gruppboestad med normal tillgänglighetsanpassning) enligt uppdelningen som finns beskriven i *Vägledning boendeplan 2026* (bilaga 2), följt av kategori D (serviceboestad LSS eller SoL) där samtliga lägenheter inom regionen avser målgruppen inom LSS. I samtliga tre stadsdelsområden finns både bostäder som drivs i egen regi och bostäder som drivs på entreprenad.

¹ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

² Socialtjänstlag (2025:400)

Den dominerande målgruppen för regionens boenden är personkrets 1³ enligt LSS. I dagsläget finns en gruppbostad för målgruppen personkrets 2⁴ inom regionen.

Kartläggningen visar att sju (7) lägenheter inom regionen har stått tomma längre än tre månader under 2025.

Individuella avtal

Samtliga stadsdelsförvaltningar inom regionen har individuella avtal utanför Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Individuella avtal är direktupphandling av ett särskild boende som genomförs i de fall där brukarens behov inte kan tillgodoses inom valfrihetssystemet.

Regionen har totalt 164 individuella avtal, varav 73 avser Norra innerstaden, 57 avser Södermalm och 34 avser Kungsholmen. Antalet individuella avtal har ökat med några få avtal sedan förra årets boendeplan. Av de personer som i dagsläget är placerade på individuella avtal hade fler kunnat placeras inom LOV om det funnits fler servicebostäder LSS och gruppbostäder LSS med normal tillgänglighetsanpassning. Endast ett fåtal av dessa avtal bedöms inte kunna ersättas med platser inom LOV på grund av särskilda omständigheter.

Individuella avtal barn

Regionen har totalt nio (9) barn som är placerade på barn- och ungdomsboende med individuella avtal. Bedömningen är att två (2) av dessa har behov som inte bedöms kunna tillgodoses inom nuvarande LOV-avtal.

Uppskattat behov av boenden år 2036

Regionen bedömer ett fortsatt behov av lägenheter inom samtliga kategorier. Gemensamt bedömer region innerstaden att det största behovet avser kategori C, det vill säga gruppbostäder med normal tillgänglighetsanpassning. Därutöver ser regionen ett fortsatt behov av lägenheter inom kategori A, ytkrävande gruppbostäder, samt kategori B, friliggande gruppbostäder.

Mot bakgrund av innerstadens täta bebyggelsestruktur bedömer stadsdelsförvaltningarna att det är särskilt utmanande att uppföra

³ Personkrets 1: omfattar personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.

⁴ Personkrets 2: omfattar personer med ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller en kroppslig sjukdom.

friliggande respektive ytkrävande gruppboendestäder. Bristen på dessa boendeformer inom stadens valfrihetssystem medför därför svårigheter att identifiera lämpliga och kostnadseffektiva alternativ för sådana placeringar.

Regionen vill även uppmärksamma de ökande behoven av ändamålsenliga boendeformer för personer med omfattande stöd- och omvårdnadsbehov inom den socialpsykiatriska målgruppen.

Swecos prognos

Sweco har tagit fram en prognos över det kommande behovet av bostad med särskild service för perioden 2026–2035. Nedan beskrivs Swecos prognos gällande regionen tillsammans med stadens befolkningsprognos för samma period.

Vad gäller bostad med särskild service för vuxna inom LSS och SoL förväntas det enligt Swecos prognos ske en ökning av antalet beslut från 1 987 till 2 368 fram till år 2035, motsvarande 19 procent. Antalet beviljade beslut förväntas öka i samtliga planeringsområden under prognosperioden, med störst ökning i Innerstaden som har störst antal boende idag. Antal beslut i planeringsområdet förväntas öka från 547 personer år 2025 till 686 personer år 2035, motsvarande 139 personer eller 25 procent. I genomsnitt innebär det en tillväxttakt på 13 personer per år.

Inom verksamhetsområdet socialpsykiatri väntas ett behov inom region Innerstaden av omkring 55 platser per år under prognosperioden. Gällande behovet av stödboende förväntas det behovet uppgå till omkring 70 platser under prognosperioden.

Enligt stadens befolkningsprognos, gällande perioden 2026–2035, förväntas en svag befolkningsutveckling inom planeringsområdet med en minskning med 7 550 personer till år 2035. Befolkningen för Södermalms stadsdelsområde väntas minska med 6 procent. Befolkningsmängden inom Norra innerstaden respektive Kungsholmen beräknas vara i nivå med innevarande år. Sammantaget kan detta bidra till en något lägre utvecklingstakt över bostäder med särskild service inom regionen.

Slutsatser summering

Den föreliggande boendeplanen för perioden 2026–2036 visar att Region Innerstaden har ett fortsatt och långsiktigt behov av att tillföra bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Behov finns inom samtliga kategorier,

med ett särskilt behov av gruppboendestäder med normal tillgänglighetsanpassning (kategori C). Därutöver kvarstår behov av både ytkrävande och friliggande gruppboendestäder (kategori A och B).

Individuella avtal används i de fall där placering inom valfrihetssystemet (LOV) inte är möjlig, främst på grund av brist på tillgängliga platser eller när den enskilde har särskilda eller omfattande stöd- och omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses inom befintligt utbud. Kartläggningen visar att flertalet av dagens individuella avtal på sikt skulle kunna ersättas av placeringar inom LOV, förutsatt att utbudet av ändamålsenliga bostäder ökar.

Förvaltningens samlade bedömning är att stadens grupp- och servicebostäder i huvudsak har förutsättningar att tillgodose omsorgsbehoven för majoriteten av brukarna. En fortsatt utmaning är dock tilldelningsprocessen, där matchningen mellan brukare och boenden behöver effektiviseras. En mer ändamålsenlig och samordnad process bedöms kunna bidra till att fler brukare erbjuds boende inom stadens valfrihetssystem samt till att minska antalet tomma lägenheter i stadens eget bestånd.

Sammantaget understryker boendeplanen behovet av fortsatt strategisk planering, utveckling av boendeformer samt förbättrade processer för att säkerställa ett ändamålsenligt, kostnadseffektivt och behovsanpassat boendebud.

Bilagor

1. Excelformulär, region Innerstaden 2026–2036
2. Vägledning för framtagande av boendeplanen 2026
3. Befolkningsprognos 2025–2045
4. Swecos prognos 2026–2035 (Bostad med särskilt stöd samt stöd-boende inom socialpsykiatri)